



# ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ЕКОНОМІКА

## Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

### 1. Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 «Соціальні та поведінкові науки»</i>
Спеціальність	<i>051 «Економіка»</i>
Освітня програма	<i>Економіка бізнес-підприємства</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>очна (денна) /дистанційна/змішана</i>
Рік підготовки, семестр	<i>4 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити ECTS (120 годин)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік / модульна контрольна робота, індивідуальне семестрове завдання у формі розрахункової роботи, календарні контролю</i>
Розклад занять	<i><a href="http://schedule.kpi.ua">http://schedule.kpi.ua</a></i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор/практичні: д.е.н., професор кафедри економіки і підприємництва, Дергалюк Богдан Володимирович, 0504480865, e-mail: <a href="mailto:b_dergaliuk@uke.net">b_dergaliuk@uke.net</a></i>
Розміщення курсу	<i>Campus</i>

### 2. Програма навчальної дисципліни

#### 1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Інтелектуальна економіка» спрямована на формування знань і навичок раціональної організації інноваційної діяльності підприємства з урахуванням сучасних тенденцій інноваційного розвитку економіки.

**Метою дисципліни** є формування знань щодо процесу вдосконалення виробництва шляхом впровадження високих, інформаційних, наукомістких технологій та використання висококваліфікованої робочої сили, зайнятої переважно інтелектуальною працею.

**Предметом дисципліни** є теоретичні і прикладні проблеми функціонування та механізми взаємодії суб'єктів економічної діяльності, пов'язаних з інтелектуальним капіталом, засобами мобілізації та підвищення його ефективності, ринком інтелектуального продукту, формами і методами корпоратизації, інноваційної діяльності та комерціалізації, різновидів нематеріальних активів, а також з проблемами удосконалення методів оцінки вартості інтелектуального продукту, ціноутворення, фінансових відносин і формування облікової політики з урахуванням вимог міжнародних стандартів.

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду **компетентностей**:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 20. Здатність до пошуку та генерації нових ідей, використовуючи креативні технології, уміння аналізувати результати реалізації наукових досліджень та обґрунтовувати економічну ефективність впровадження наукових досліджень..

ФК 19. Здатність до економічного аналізу господарської діяльності підприємства.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у студента наступні програмні результати:

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 29. Використовувати знання, вміння та навички для теоретичного та практичного освоєння проблем та перспектив розвитку підприємства та планувати, організовувати, реалізовувати, презентувати відповідні наукові дослідження.

## **2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)**

*Пререквізити. Економічна теорія. Макроекономіка. Мікроекономіка*  
*Постреквізити. Переддипломна практика, Дипломна робота.*

## **3. Зміст навчальної дисципліни**

*Тема 1 Інтелектуальна економіка в еволюційному розвитку суспільства. Тема 2 Інтелектуальна діяльність людини та її види. Тема 3. Розвиток і специфіка інтелектуального підприємництва. Тема 4. Інтелектуальна власність. Право інтелектуальної власності. Тема 5. Ринок інтелектуальної власності. Тема 6. Інтелектуальний капітал підприємства. Тема 7. Об'єкти інтелектуальної власності в діяльності суб'єктів господарювання. Тема 8. Ризики та економічна безпека інтелектуального бізнесу. Тема 9. Світові тенденції розвитку інтелектуальної економіки.*

## **4. Навчальні матеріали та ресурси**

### **Базова:**

1. Кравченко, М.О. Розвиток інноваційного підприємництва в умовах неоіндустріальної економіки. КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023.

### **Допоміжна:**

1. Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України, Юрій Павлович Бурило, Сергій Ярославович Вавженчук, М. В Процишен, та Олександр Дмитрович Крупчан. Правове забезпечення цифрової економіки: навчальний посібник. Київ: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України, 2019.
2. Приймак В.П., Гинда О.М., Гинда С.М. Управління процесами інтелектуальної капіталізації економіки в умовах формування інформаційного суспільства: монографія. Львів: Растр-7, 2019.

Відповідно до тем, що вивчаються на лекційних та практичних заняттях, студенти повинні ознайомитися з відповідними положенням законодавчих та нормативних документів.

## **3. Навчальний контент**

### **5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)**

#### **Методи навчання і форми оцінювання**

Викладання та опанування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

**основні методи навчання:** лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді реферату, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;

**загальні методи навчання:** репродуктивний, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;

**спеціальні методи навчання:** робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.

Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу з розв'язання практичних задач, які викладається на лекціях та пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки. Ознайомлення з новою темою на практичному занятті передбачає короткий виклад теоретичних відомостей (нагадування здобувачам вищої освіти потрібної інформації з лекційного матеріалу, роз'яснення незрозумілих моментів тощо). Потім здобувачі вищої освіти отримують завдання. На наступному занятті здобувачі вищої освіти мають можливість отримати від викладача відповіді на питання, що виникли при виконанні завдань, і здати їх. Під час вивчення матеріалу та при виконанні практичних завдань застосовуються інформаційно-комунікаційні

технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (електронні презентації до лекційних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання:

**Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.**

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
<b>ПРН 10.</b> Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	Лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді реферату, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. <b>Загальні методи навчання:</b> інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий, репродуктивний <b>Спеціальні методи навчання:</b> презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні завдання	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, доповіді, модульну контрольну роботу, реферат. Підсумковий контроль - екзамен
<b>ПРН 29.</b> Використовувати знання, вміння та навички для теоретичного та практичного освоєння проблем та перспектив розвитку підприємства та планувати, організовувати, реалізовувати, презентувати відповідні наукові дослідження.	Лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді реферату, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. <b>Загальні методи навчання:</b> інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий, репродуктивний <b>Спеціальні методи навчання:</b> презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні завдання	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, доповіді, модульну контрольну роботу, реферат. Підсумковий контроль - екзамен

**Тематика та структурно-логічна побудова курсу**

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекцій та 18 годин семінарських занять, модульний контроль.

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	СЗ	СР		
1	Тема 1 Інтелектуальна економіка в еволюційному розвитку суспільства.	4	2	5	<b>Л, П:</b> Генезис інтелектуальної економіки. Формування інтелектуальної економіки в умовах суспільства знань. (4, 2)	<b>Н:</b> аналітичні завдання. <b>О:</b> індивідуальне
2	Тема 2 Інтелектуальна діяльність людини та її види.	4	2	5	<b>Л, П:</b> Роль і місце знань та діяльності у концепціях соціально-економічного розвитку. Види інтелектуальної діяльності людини. (4, 2)	<b>Н:</b> аналітичні завдання. <b>О:</b> індивідуальне, опитування

3	Тема 3. Розвиток і специфіка інтелектуального підприємництва.	4	2	5	Л, П: Сутність інтелектуального підприємництва. Відмінності інтелектуальних і традиційних ресурсів. (4,2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
4	Тема 4. Інтелектуальна власність. Право інтелектуальної власності.	4	2	5	Л, П: Поняття інтелектуальної власності. Виникнення та становлення права інтелектуальної власності. Специфікації прав інтелектуальної власності. (4, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
5	Тема 5. Ринок інтелектуальної власності.	4	2	5	Л, П: Поняття ринку інтелектуальної власності. Види ринкових відносин у сфері інтелектуальної власності. Інституційна інфраструктура ринку інтелектуальної власності. (4, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
6	Тема 6. Інтелектуальний капітал підприємства.	4	2	5	Л, П: Інтелектуальний капітал як економічна категорія. Структура інтелектуального капіталу підприємства. (4, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
7	Тема 7. Об'єкти інтелектуальної власності в діяльності суб'єктів господарювання.	4	2	5	Л, П: Об'єкти інтелектуальної власності та особливості їх використання в підприємницькій діяльності. Об'єкти інтелектуальної власності як складова нематеріальних активів підприємства. (4, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
8	Тема 8. Ризики та економічна безпека інтелектуального бізнесу.	4	2	5	Л, П: Ризики в інтелектуальному бізнесі: сутність і класифікація. Основні методи реагування на ризики. (4, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
9	Тема 9. Світові тенденції розвитку інтелектуальної економіки.	2		6	Л: Міжнародний ринок інтелектуальної власності: поняття та економічна роль. ТНК на ринку об'єктів інтелектуальної власності. (2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
9	Розрахункова робота			10	ПР: захист РР	
9	Модульна контрольна робота (МКР)	2		4	Передбачає аналітичні завдання	
9	Залік.		2	6	Передбачає аналітичні завдання	
<b>Всього</b>		<b>36</b>	<b>18</b>	<b>66</b>		

**Примітка:** Л – лекції, П – практичне заняття, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

## 6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає самостійне опрацювання додаткових матеріалів курсу, підготовку до практичних занять, підготовка доповідей та презентацій, виконання творчих завдань, модульної контрольної роботи, написання розрахункової роботи та підготовку до складання екзамену. Обсяги часу на виконання самостійної роботи становить 66 год.

Тиждень навчання	Тема	Завдання	Обсяг годин
1	Тема 1 Інтелектуальна економіка в еволюційному розвитку суспільства.	Підготовка до практичного заняття	5
2	Тема 2 Інтелектуальна діяльність людини та її види.	Підготовка до практичного заняття	5
3	Тема 3. Розвиток і специфіка інтелектуального підприємництва.	Підготовка до практичного заняття	5
4	Тема 4. Інтелектуальна власність. Право інтелектуальної власності.	Підготовка до практичного заняття	5
5	Тема 5. Ринок інтелектуальної власності.	Підготовка до практичного заняття	5
6	Тема 6. Інтелектуальний капітал підприємства.	Підготовка до практичного заняття	5
7	Тема 7. Об'єкти інтелектуальної власності в діяльності суб'єктів господарювання.	Підготовка до практичного заняття	5
8	Тема 8. Ризики та економічна безпека інтелектуального бізнесу.	Підготовка до практичного заняття	5
9	Тема 9. Світові тенденції розвитку інтелектуальної економіки.	Підготовка до практичного заняття	6
	Розрахункова робота	захист РР	10
	МКР	Підготовка до МКР	4
	Залік	Підготовка до заліку	6
<b>Всього</b>			<b>66</b>

## 4. Політика та контроль

### 7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

**Відвідування занять та поведінка на заняттях.** Відвідування лекцій та практичних занять є вільним, бали за присутність на лекціях та практикумах не додаються, але вагома частина рейтингу здобувача вищої освіти формується через активну участь на лекціях та практичних заняттях. Тому пропуск лекцій та практичних не дає можливість отримати здобувачу вищої освіти бали у семестровий рейтинг. На заняттях здобувачу вищої освіти дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т. ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання.

**Заохочувальні та штрафні бали.** Активність здобувача вищої освіти на заняттях, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача. Заохочувальні бали здобувач вищої освіти також може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлене у вигляді наукових тез, наукової статті, есе, презентації тощо; за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт згідно тематики курсу. Штрафні бали з дисципліни не передбачаються.

**Захист індивідуального семестрового завдання** передбачено у вигляді презентації та стислої доповіді за виконаним завданням, відповідей на запитання. За форс-мажорних обставин, що зумовили нестачу часу, індивідуальне семестрове завдання зараховується за результатами представленої готової роботи та із урахуванням відповідей на запитання викладача щодо виконаної роботи, поставлених в індивідуальному порядку.

**Пропущені контрольні заходи.** Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомій життєвій обставині), здобувачу вищої освіти надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого часу. В разі порушення термінів і

невиконання завдань з неповажних причин, здобувач вищої освіти, який не набрав 40 балів під час семестру, не допускається до складання заліку в основну сесію. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>

**Процедура оскарження результатів контрольних заходів.** Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

**Академічна доброчесність.** Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

**Норми етичної поведінки.** Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

**Позааудиторні заняття.** В межах вивчення навчальної дисципліни за бажанням здобувача вищої освіти передбачається участь в олімпіадах, конференціях, форумах, круглих столах, написанні статей тощо.

## **8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)**

### **8.1. Поточний контроль**

#### **8.1.1. Робота на практичних заняттях (тах 36 балів)**

1. **Відповіді на практичних заняттях:** відповіді на запитання з теми лекції, участь в дискусіях, у тому числі за результатами опрацювання кейсів, обговорення, відповіді під час усного опитування, аналітичні доповіді (2 бали x18).

*Розрахунок за одну відповідь:*

- 2- активна робота, повні відповіді під час опитування;
- 1.5 -плідна робота, часткові відповіді під час опитування;
- 1 - робота з доповненням до відповідей інших здобувачів;
- 0 пасивність

2. **Опрацювання аналітичних навчальних завдань:** аналітичні, навчальні завдання, у тому числі, виконані під час роботи у малих групах з презентацією результатів на практичних заняттях (4 завдання – тах 20 балів).

*Розрахунок за одне завдання:*

- 5 балів ● якісно виконане завдання, результати обґрунтовані і доведені;
- 4 балів ● наявні певні недоліки у виконанні завдання, які суттєво не впливають на його результат;
- 3 бали ● завдання виконано з неточностями, що мають вплив на обґрунтування результату;
- 0 балів ● завдання не виконане

#### **8.1.2. Модульна контрольна робота (тах 20 балів)**

*Розрахунок балів за одну контрольна роботу:*

- 18..20 балів – повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації);
- 14..17 балів – достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями;
- 10..13 балів – неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки;
- 0..9 балів – відповідь становить 0-59%

Результат контрольного заходу для здобувача, який не з'явився на нього, оцінюється нульовим балом.

#### **8.1.3. Розрахункова робота (тах 24 балів).**

*Розрахунок балів за виконання розрахункової роботи:*

23-24 балів	- розрахункову роботу виконано у повному обсязі з належним аналізом та обґрунтуванням отриманих даних;
22-23 балів	- розрахункову роботу виконано у повному обсязі з незначними помилками, які суттєво не впливають на її результат;
18-21 балів	- розрахункову роботу виконано з помилками, які мають вплив на її результат, обґрунтування та висновки;
14-17 балів	- розрахункову роботу виконано не у повному обсязі, є грубі помилки у розрахунках, отримані дані не обґрунтовано;
0 балів	- розрахункову роботу не зараховано, наявний плагіат, дублювання з іншими роботами або розрахункову роботу не виконано

## 8.2. Календарний контроль.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

7 тиждень - Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 15 балів;

14 тиждень Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 25 балів. Складено модульну контрольну роботу.

## 8.3. Семестровий контроль (залік).

Умовою допуску до заліку є виконання навчальних завдань, розрахункової роботи та модульної контрольної роботи. Залік отримується здобувачем без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша за 60. Здобувач, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів складають залікову контрольну роботу. Остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі та виконання розрахункової роботи. Залікова контрольна робота проводиться на останньому за розкладом занятті з дисципліни.

**Заліковий білет** містить чотири завдання, які оцінюються у 76 балів.

Кожне запитання оцінюється з 19 балів за такими критеріями:

– «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 17 - 19 балів;

- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності) – 14...16 балів;

- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) – 11...13 балів;

– «незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.

Максимальний бал за курс – 100 балів.

**Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:**

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

***Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):***

***Складено*** професором кафедри економіки і підприємництва, д.е.н., професором, Б.В. Дергалюком

***Ухвалено*** кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 22 від 18.06.2024 р.)

***Погоджено*** Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 10 від 24.06.2024 р.)